

تحلیل
N W E S

وقتی شایعه جای واقعیت می‌نشیند

در روزهای گذشته انتشار گزارشی با عنوانی جنجالی درباره «لغو خدمات بیمه‌ای مردم» از سوی سازمان تأمین اجتماعی، بار دیگر نشان داد که چگونه روایت‌های ناقص یا نادرستی می‌تواند درباره یکی از مهم‌ترین نهادهای رفاهی کشور ابهام ایجاد کند. این در حالی است که تأمین اجتماعی، به‌عنوان بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌ای و اجتماعی ایران، نهادی عمومی و غیردولتی است که بدون اتکا به بودجه عمومی دولت اداره می‌شود و منابع آن عمدتاً از محل حق بیمه‌هایی تأمین می‌شود که کارگران و کارفرمایان پرداخت می‌کنند. حجم عملیات مالی این سازمان به‌گونه‌ای است که بودجه آن در سال جاری به رقمی در حدود یک‌چهارم بودجه عمومی کشور می‌رسد؛ رقمی که نشان می‌دهد هرگونه تحلیل یا قضاوت درباره عملکرد این نهاد باید با درک دقیق سازوکارهای مالی و تعهدات گسترده آن صورت گیرد.

تأمین اجتماعی در عین حال مسئول ارائه مجموعه‌ای از خدمات حیاتی به بخش بزرگی از جامعه است. بیش از نیمی از جمعیت کشور به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت پوشش این سازمان قرار دارند و میلیون‌ها بازنشسته، از کار افتاده و بازمانده هر ماه مستمری خود را از این صندوق دریافت می‌کنند. علاوه بر این، هزینه‌های درمانی از طریق صدها مرکز درمانی ملکی و ده‌ها هزار مرکز طرف قرارداد پرداخت می‌شود و حمایت‌هایی مانند بیمه بیکاری و تعهدات کوتاه‌مدت نیز به‌طور مستمر برقرار است. انجام چنین تعهداتی که حجم آن ماهانه به ده‌ها هزار میلیارد تومان می‌رسد، مستلزم تداوم جریان منابع مالی و پایبندی همه طرف‌های ذی‌نفع به تعهدات قانونی خود است؛ موضوعی که در بسیاری از تحلیل‌های رسانه‌ای کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد.

در ماجرای اخیر نیز توضیح سازمان نشان داد آنچه به‌عنوان «قطع خدمات درمانی» مطرح شده، در واقع ناشی از یک سازوکار سیستمی در قوانین بیمه‌ای است. مطابق مقررات جاری، اگر کارفرما برای مدتی مشخص لیست بیمه کارکنان خود را ارسال نکند یا حق بیمه را نپردازد، سامانه به‌صورت خودکار اعتبار درمان را غیرفعال می‌کند؛ امری که نه به شرایط خاص جنگی مربوط است و نه به تصمیم مودی سازمان. به بیان دیگر، استمرار پوشش بیمه‌ای به‌انجام تعهدات قانونی کارفرما وابسته است.

در عین حال سازمان تأمین اجتماعی در دوره‌های خاص، از جمله در شرایط دشوار اقتصادی و حتی در ایام جنگ اخیر، مجموعه‌ای از تسهیلات حمایتی برای کارگاه‌ها در نظر گرفته است؛ از توقیف برخی اقدامات اجرایی گرفته تا تمدید مهلت‌های بیمه‌پردازی و همکاری‌های موردی برای جلوگیری از آسیب دیدن کارگران و بنگاه‌های اقتصادی.

با این حال نکته مهمی که در پاسخ رسمی سازمان نیز بر آن تأکید شده، ماهیت بین‌نسلی منابع تأمین اجتماعی است. منابع این صندوق در واقع دارایی مشترک میلیون‌ها بیمه‌پرداز در نسل‌های مختلف است و از منظر حقوقی و حتی شرعی «حق الناس» محسوب می‌شود. به همین دلیل مدیریت این منابع ناگزیر باید بر اساس قواعد مشخص و با رعایت انضباط مالی انجام شود. هرگونه نادیده گرفتن تعهدات قانونی یا انتقال هزینه‌های بنگاه‌ها به این صندوق، در نهایت می‌تواند حقوق بیمه‌شدگان و بازنشستگان را تحت تأثیر قرار دهد.

حضور پزشکيان در وزارت تعاون برای ارزیابی ستادی

میدری از تداوم کارت امید مادر، اجرای طرح یسنا، حمایت از بنگاه‌های آسیب‌دیده جنگ رمضان و آغاز پویش ایران ماهر برای بازسازی مناطق جنگ‌زده خبر داد

تومان به ازای هر کودک تا پایان دو سالگی در حساب مادر واریز می‌شود؛ اعتباری که برای تهیه سبد غذایی، پوشک و شیرخشک قابل استفاده است. او به طرح یسنا نیز اشاره کرد و گفت: در سال ۱۴۰۴ چهار مرحله کمک‌هزینه سبد غذایی به بیش از یک میلیون و دویست هزار مادر باردار یا دارای کودک زیر دو سال پرداخت شده است.

وزیر تعاون سپس ظرفیت‌های صنایع مختلف از جمله تولیدات لبنی، پتروشیمی، زغال سنگ و فلزات را تشریح کرد و گفت: هیچ کمبودی در تأمین کالاهای اساسی وجود ندارد و مسیرهای واردات نیز برای تقویت ذخایر راهبردی در حال افزایش است. او افزود: کارخانه‌های دارویی در ایام جنگ در سه شیفت فعال بوده‌اند تا نیازهای درمانی کشور بدون وقفه تأمین شود. میدری همچنین از راه‌اندازی پویش ملی «امداد ایران ماهر» خبر داد؛ پویشی که با بهره‌گیری از شبکه ۶۰۰ مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای سراسر کشور، داوطلبان ماهر را ارزیابی و به ستادهای بحران استان‌ها، استانداری‌ها، بنیاد مسکن، شهرداری‌ها و سایر نهادهای مسئول برای مشارکت در بازسازی مناطق جنگ‌زده متصل می‌کند. در ادامه نشست، معاونان و رؤسای سازمان‌های تابعه وزارت تعاون نیز گزارشی از روند اقدامات انجام‌شده در روزهای جنگ رمضان ارائه دادند.

این گفت‌وگو، وزیر تعاون بر استفاده از تجارب جهانی در بازسازی اقتصادی پس از بحران‌ها تأکید کرد و خواستار طراحی سازوکارهایی شد که بتواند سرعت بازگشت بنگاه‌ها به چرخه تولید را افزایش دهد. وزیر اقتصاد نیز با استقبال از این رویکرد، اعلام کرد که هماهنگی میان دو وزارتخانه در حوزه چالش‌های بیمه‌ای، مالیاتی و کارفرمایی به‌طور جدی دنبال خواهد شد. در پایان این نشست، کارگروه مشترک وزارت کار و وزارت اقتصاد برای تمرکز بر مسائل کارفرمایی، راهکارهای مالی، رفع موانع و تدوین سیاست‌های حمایتی تشکیل شد. همچنین دو طرف بر امضای تفاهم‌نامه‌ای مشترک و تقویت هماهنگی برنامه‌ریزی در حوزه‌های راهبردی تأکید کردند.

تداوم حمایت‌های مادر و کودک

در ادامه مجموعه رایزنی‌ها و جلسات هماهنگی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در نشستی با اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس گزارشی از اقدامات و حمایتی این وزارتخانه در ایام جنگ رمضان ارائه داد و اعلام کرد برنامه‌های مربوط به مادران و کودکان در سال جاری تداوم خواهد یافت.

میدری توضیح داد «کارت امید مادر» از ابتدای فروردین ۱۴۰۵ برای تمامی مادرانی که فرزند خود را در ایران به دنیا می‌آورند فعال شده و ماهانه ۲ میلیون

اجتماعی شده است. او نمونه‌های موفق این سیاست را در بازسازی مناطق آسیب‌دیده توسط نیروهای مردمی و جهادی دانست و بر ضرورت واگذاری اختیارات بیشتر به سطوح محلی تأکید کرد. پزشکيان همچنین تقویت تعاونی‌های روستایی و محلی را یکی از اولویت‌های اصلی وزارت تعاون برشمرد و گفت کاهش واسطه‌ها، توسعه زنجیره «از تولید به مصرف» و افزایش سهم تولیدکنندگان، از مسیرهای اصلی تقویت تاب‌آوری اقتصادی در شرایط جنگی است. او حفظ امنیت شغلی کارگران و استمرار فعالیت بنگاه‌های تولیدی را نیز «ارکان اصلی ثبات اجتماعی» عنوان کرد.

در ادامه این نشست، وزیر تعاون با اشاره به فعالیت شبانه‌روزی مدیران و کارشناسان وزارتخانه در روزهای اخیر گفت: حضور رئیس‌جمهور و بررسی میدانی شرایط، موجب تقویت انسجام مدیریتی و افزایش هماهنگی در مجموعه شد.

تمرکز بر احیای بنگاه‌ها

هم‌زمان با جلسات ستادی وزارت تعاون، دیدار مشترک احمد میدری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با سیدعلی مدنی‌زاده وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز برگزار شد؛ دیداری که محور اصلی آن بررسی وضعیت بنگاه‌ها و کسب‌وکارهای خرد آسیب‌دیده در نبرد رمضان و تدوین راهکارهای مشترک حمایتی بود. در

در بحبوحه شرایط جنگی و افزایش فشارهای اقتصادی و اجتماعی، رئیس‌جمهور مسعود پزشکيان با حضور در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، این وزارتخانه را «یکی از لشکرهای اصلی جنگ در پشتیبانی اقتصادی و اجتماعی» توصیف کرد؛ هم‌زمان، مجموعه‌ای از نشست‌های هماهنگی و تصمیم‌سازی در سطوح مختلف اجرایی و تقنینی نیز برای تقویت برنامه‌های حمایتی و بازسازی اقتصادی در جریان است.

نقش راهبردی وزارت تعاون

به گزارش خبرنگار ما، دکتر پزشکيان در جریان این بازدید ستادی، ضمن دریافت گزارشی جامع از عملکرد بخش‌های مختلف وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در شرایط ویژه کشور، بر اهمیت این وزارتخانه در حفظ ثبات اجتماعی تأکید کرد. او گستره مأموریت‌های این دستگاه را «ستون پایداری اقتصادی و اجتماعی» دانست و گفت: تنوع خدمات و پیوستگی مأموریت‌های آن باعث شده تا وزارت تعاون همچون یک نیروی عملیاتی در خط مقدم جنگ اقتصادی عمل کند.

رئیس‌جمهور بخش مهمی از سخنان خود را به ضرورت محله‌محوری اختصاص داد؛ رویکردی که به گفته او از ابتدای دولت چهاردهم موجب افزایش سرعت تصمیم‌گیری، کاهش هزینه‌ها و تقویت پیوندهای

عارف خواستار تعیین تکلیف بدهی‌های دولت شد

معاون اول رئیس‌جمهور در بازدید از تأمین اجتماعی بر ضرورت حمایت دولت و ساماندهی بدهی‌های انباشته تأکید کرد

اساس پیشنهادهای کارشناسی سازمان، طرح جامعی برای ساماندهی این مطالبات تدوین و در قالب لایحه به مجلس ارائه کند. او افزود که شفاف‌سازی ساختار منابع و مصارف و پایبندی به چارچوب‌های حرفه‌ای اداره نظام بیمه‌ای کشور، برای بقای پایداری تأمین اجتماعی ضروری است. عارف همچنین با اشاره به «نظام جامع تأمین اجتماعی» به‌عنوان یکی از پروژه‌های متوقف‌مانده در سال‌های گذشته، بر تسریع در تدوین و پیگیری این طرح تأکید کرد و گفت این نظام باید به‌گونه‌ای طراحی شود که از تحمیل تعهدات جدید بدون پشتوانه مالی جلوگیری و ظرفیت‌های سازمان را برای مدیریت تعهدات بلندمدت تقویت کند. در این نشست، مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، گزارشی از عملکرد سال گذشته ارائه داد. وی به موضوعات مرتبط با بهبود روند ارائه خدمات، توسعه زیرساخت‌های الکترونیک، مدیریت مصارف و اولویت‌های اجرایی سال جدید اشاره کرد. سالاری همچنین توضیحاتی درباره عملکرد سازمان در دوره جنگ اخیر ارائه داد و گفت: مجموعه اقدامات بیمه‌ای و درمانی و همچنین استمرار پرداخت مستمری‌ها در شرایط بحرانی، موجب افزایش رضایت عمومی شده است. گزارش‌های ارائه‌شده در این نشست نشان داد که سازمان تأمین اجتماعی طی ماه‌های گذشته کوشیده است خدمات خود را بدون وقفه ادامه دهد و در عین حال برنامه‌های بلندمدت برای تقویت پایداری مالی صندوق‌ها را دنبال کند.

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور، ۲۷ فروردین‌ماه در جریان یک بازدید میدانی از سازمان تأمین اجتماعی بر اهمیت نقش این نهاد در ارائه خدمات بیمه‌ای، درمانی و حمایتی تأکید کرد و گفت: عملکرد این سازمان در دوره «جنگ تحمیلی سوم» موجب افزایش آرامش و اطمینان عمومی شده است. این بازدید که در ادامه برنامه‌های منظم ارزیابی میدانی دولت انجام شد، با حضور محمدرضا عارف و جمعی از مدیران ارشد سازمان همراه بود. عارف در این نشست ضمن دریافت گزارشی درباره وضعیت جاری، عملکرد سال گذشته و طرح‌های پیش‌روی سازمان، ابراز داشت که گستره خدمات این نهاد و حجم جامعه تحت پوشش، ضرورت تقویت رویکردهای حمایتی دولت را دوچندان می‌کند.

به گفته عارف، سازمان تأمین اجتماعی هم‌اکنون خدمات مالی، بیمه‌ای و درمانی خود را به حدود ۵۰ میلیون نفر ارائه می‌دهد و با توجه به ماهیت عمومی غیردولتی‌اش، بخش عمده‌ای از مأموریت‌های خود را بدون اتکا به منابع عمومی پیش می‌برد. وی تأکید کرد: شرایط ویژه دوران جنگ، بار عملیاتی و انتظارات عمومی از این سازمان را افزایش داده و ایفای نقش مؤثر آن در حفظ آرامش اجتماعی، از شاخص‌های مهم کارنامه دولت در حوزه رفاه عمومی بوده است.

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه یکی از مطالبات جدی سازمان، تعیین تکلیف بدهی‌های انباشته دولت است، اعلام کرد: دولت آمادگی دارد بر

نظارتی دولت در حوزه‌های رفاهی و حمایتی توصیف شده که طی ماه‌های اخیر تمرکز بر ارزیابی عملکرد نهادهای زیرمجموعه بخش اجتماعی را افزایش داده است.

عارف در پایان از تلاش مدیران و کارکنان سازمان قدردانی کرد و گفت: دولت چهاردهم آمادگی دارد برای ارتقای خدمات این نهاد، از پیشنهادهای اجرایی و اصلاحی پشتیبانی کند. این بازدید بخشی از روند

سالاری: تسهیل دسترسی دیجیتال ضروری است

مدیرعامل تأمین اجتماعی بر کاهش زمان ارائه خدمات و ارتقای تجربه کاربران در سرویس‌های دیجیتال تأکید کرد

یکی از برنامه‌های مهمی که در این جلسه مورد بحث قرار گرفت، پایش مستمر اقدامات مربوط به توسعه خدمات غیرحضوری و تهیه فهرستی جامع از خدماتی است که باید به‌صورت الکترونیکی ارائه شوند. سالاری اشاره کرد که این پایش شامل اقداماتی است که باید درون سازمان انجام شود و همچنین هماهنگی‌هایی که با سایر دستگاه‌های دولتی برای تکمیل و یکپارچه‌سازی خدمات نیاز است. این هماهنگی‌ها می‌تواند شامل تبادل اطلاعات با سایر سازمان‌ها و نهادهای ذیربط باشد تا فرآیند دریافت خدمات برای شهروندان ساده‌تر شود.

در جریان این نشست، جزئیات فنی و اجرایی مربوط به توسعه سرویس‌های غیرحضوری سازمان تأمین اجتماعی به‌طور مفصل تشریح و گزارش‌های واحدهای مربوطه مطرح و مورد بررسی قرار گرفت. این مباحث شامل زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، امنیت داده‌ها، و راهکارهای افزایش پایداری سیستم‌ها در مواجهه با حجم بالای درخواست‌ها بود.

مدیرعامل تأمین اجتماعی افزود که هدف اصلی از این تحول، کاهش زمان انتظار و فرآیندهای اداری برای دریافت خدمات است. او تأکید کرد که «کاهش زمان دریافت خدمات غیرحضوری از درخواست تا حصول نتیجه و تسهیل در دسترسی به خدمات را باید در اولویت ارائه این سرویس‌ها داشته باشیم». این اقدام نه‌تنها به نفع بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران خواهد بود، بلکه به سازمان امکان می‌دهد منابع انسانی و مالی خود را به شکل بهینه‌تری مدیریت کند.

به گفته سالاری، توسعه خدمات غیرحضوری و حرکت به سمت هوشمندسازی، تأثیرات مثبتی بر شفافیت و سلامت اداری سازمان خواهد داشت. او توضیح داد: «توسعه خدمات غیرحضوری و ارائه خدمات هوشمند، موجب افزایش شفافیت و سلامت و افزایش سرعت و کیفیت ارائه خدمات به‌ذی‌نفعان خواهد شد». این رویکرد به معنای کاهش بوروکراسی، جلوگیری از فساد احتمالی و افزایش اعتماد عمومی به سازمان است.

مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، با تأکید بر لزوم تحول دیجیتال در این نهاد، اعلام کرد که تسهیل دسترسی به خدمات غیرحضوری و توسعه خدمات هوشمند در رأس اولویت‌های سازمان قرار دارد. این رویکرد با هدف افزایش کارایی، شفافیت و رضایت‌مندی ۵۰ میلیون بیمه‌شده و بازنشسته کشور اتخاذ شده است.

سالاری در جلسه‌ای که روز شنبه ۲۹ فروردین‌ماه با حضور قائم‌مقام، معاونان و مدیران ارشد سازمان و همچنین مدیران شرکت خدمات ماشینی تأمین برگزار شد، اظهار داشت: «خدمات غیرحضوری باید برای مخاطبان ملموس و کاربرپسند باشد تا افراد خدمت‌گیرنده به راحتی امکان تشخیص و اقدام برای دریافت خدمت به‌طوره را داشته باشند». وی تصریح کرد که طراحی و ارائه سرویس‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که پیچیدگی‌های اداری به حداقل رسیده و تجربه کاربری (UX) بهینه‌ای را برای میلیون‌ها ذی‌نفع سازمان فراهم آورد.